PAREL IN PISIDIUM

door

J.G.J. Kuiper

Parels en parelvorming in tweekleppigen zijn reeds enkele malen in het CB ter sprake gebracht. A.D.J. Meeuse (CB 111, 1964) vertelde boeiend over de laatste vissers van rivierparelmossels in Schotland. Dick Hoeksema (CB 174: 634, 1977) rapporteerde de verrassende vondst van een pareltje in schelpgruis van Terschelling, en Mevrouw Gerhardt (CB 174: 635) de niet minder verrassende ontdekking tijdens een mosselmaaltijd van een "flinke parel" in ... haar mond. Han Raven (CB 176: 676, 1977) vond zelfs verscheidene kleine parels in één mossel.

Ter aanvulling van de documentatie vestig ik hier de aandacht op twee oudere persberichten.

De Telegraaf van 30.12.1949 bracht onder het opschrift "Zeldzame parel gevonden in mosselschelp" een foto van een parel in een zoetwatermossel, gevonden bij Jutfaas door A.A. Kon, die "al jaren lang een verwoed schelpenverzamelaar" is. Dr. J. Olie, directeur van het Visserijproefstation aan de Maliebaan te Utrecht, heeft, aldus

de krant, bevestigd dat in de schelp "inderdaad een zuiver gevormde parel was ingesnoerd". Afmetingen worden niet gegeven. Dezelfde dag plaatste het Haagse Dagblad onder het opschrift "Biltse parelvisser heeft geluk" dezelfde foto en bovendien nog een kiekje van de Heer Kon, gehurkt in het riet, bezig met het bekijken van zoetwatermossels.

Het Franse dagblad "France Soir" van 22.12.1976 berichtte dat een zekere heer Luis Radigales, kruidenier te Gondrin in het departement Gers, in een partijtje oesters afkomstig van een kwekerij in Guyan--Mestras (Gironde) een ovale parel van liefst 4 millimeter doorsnede vond. Het blad voegt er aan toe, dat een deskundige de waarde van deze parel op frs. 300,- (toen ongeveer 160 gulden) geschat had.

Minder bekend is, dat parelvorming ook bij gastropoden kan voorkomen. W.C. van Heurn (CB: 169, 1948) meldde een "zeldzame vondst" van "een zeer klein, rond en vastzittend pareltje" in Cepaea nemoralis.

Jammer voor Van Heurn dat zijn vondst blijkbaar niet zó zeldzaam is, want Dr. Coomans, die al eerder over parels publiceerde (o.m. in Basteria, vol. 37, 1973), wijst er in zijn artikel "Parelvorming bij slakken" (Vita Marina, zeebiol. documentatie, Maart 1977, blz. 147-158, afb. 1-11) op, dat er bij meer dan 15.000 soorten slakken parelvorming is vastgesteld! Coomans vertelt verder interessante bijzonderheden over slakkeparels.

Dat tenslotte ook in de kleine tweekleppigen van het genus Pisidium parelvorming kan voorkomen bewees de vondst van een pareltje in een 2,9 millimeter lange rechterklep van Pisidium waldeni, verzameld in het Lyngdal in Noorwegen. Het pareltje is kogelrond en meet 0,2 mm in doorsnede. Het zit vast aan de schelpwand en is dus, in de door Coomans gegeven terminologie, een zgn. blisterparel. Een parel van een vijfde millimeter is, naar het oordeel van een prominent lid onzer Vereniging, "niet om over naar huis te schrijven", maar de proporties van de schelp in aanmerking genomen, mag zij er toch wel wezen. Schat men de oesterschelp op 7 centimeter, dan is de Pisidium-parel relatief nog iets groter dan de parel van onze kruidenier in de Gers.

In elk geval is het tot nu toe de eerste en enige keer dat ik een parel in een Pisidiumschelp aantrof.